

Guide enskilda vägar – Kristianstads kommun

Detta är en guide framtagen för enskilda väghållare i Kristianstads kommun för att ge stöd i det arbetet som det innebär att vara enskild väghållare.

Denna guide är indelad i fyra olika avsnitt:

1. Allmänt om enskilda vägar, regler och lagar
2. Skyltning och reglering vad gäller?
3. Utformning av vägar, farthinder m.m.
4. Bidrag till enskilda vägar, hur funkar det?

1. Allmänt om enskilda vägar, regler och lagar

Vad är en enskild väg och väghållare?

En enskild väg är en väg där varken Trafikverket eller en kommun är "väghållare". Dessa ägs och sköts oftast av enskilda personer, vägföreningar eller vägsamfälligheter.

Väghållare är ett begrepp som berättar vem som sköter vägen och ger denna person/organisationen rätt att ta ett antal olika beslut om vägen.

Lagar

Några av de mest relevanta lagarna för dig som väghållare är:

- Trafikförordning (1998:1276): Trafikförordningen reglerar mycket av vad som gäller på gator och vägar och vad som väghållare får lov att göra och vad du måste göra.
- Vägmärkesförordning (2007:90): Vägmärkesförordningen bestämmer vilka vägmärken (skyltar) och målningar som får göras var, hur och av vem.
- Lag (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering: LKOP bestämmer hur du som enskild väghållare får övervaka enskilda vägar och utfärda kontrollavgifter (ofta kallade böter i allmänt tal).
- Väglagen (1971:948): Väglagen inkluderar regler om vad väghållning betyder, vem som får bygga vägar och hur.

Vad är en lokal trafikföreskrift (LTF)?

En trafikföreskrift är en lokal regel som gäller på en plats. Som förare stöter du in i dessa konstant exempelvis:

- Vilken hastighet som gäller
- Vilka regler som gäller för parkering
- Förbud mot trafik

Många vägmärken (skyltar) får bara sättas upp om där finns en lokal trafikföreskrift som säger att en viss trafikregel ska gälla på platsen. Man kan lat säga att vägmärken i många fall meddelar att där finns en trafikföreskrift snarare än att vägmärket i sig självt har en juridisk kraft.

Du kan hitta alla trafikföreskrifter i hela landet via Transportstyrelsens hemsida:

<https://rdt.transportstyrelsen.se/rdt/>

Trafikföreskrifter skrivs av kommunen och Länsstyrelsen. För enskilda vägar avgör det "tättbebyggda området" vem som skriver lokala trafikföreskrifter. Ett tättbebyggt område är en gräns som bestäms av kommunen, innanför denna gräns bestämmer kommunen trafikföreskrifter och utanför den bestämmer länsstyrelsen.

Vilka gränser för tättbebyggda områden som gäller går att hitta i trafikföreskriftssamlingen (länkad ovan).

Hur fungerar parkeringsövervakning?

Den enskilda väghållaren bestämmer hur och om övervakning på deras vägar ska ske. Parkeringsövervakning på de enskilda vägarna ansvarar den enskilda väghållaren för.

Övervakning av enskilda vägar görs i första hand med hjälp av lag (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering. Det medger följande krav och begränsningar på övervakningen:

**Kristianstads
kommun
044-135000**

- Där måste finnas ett namn och telefonnummer angivet på en tilläggstavla till parkeringsreglerna så att trafikanter vet vart de kan vända sig vid frågor om parkeringsregleringen.

- Skyltning som förbjuder trafikanter från att stanna kan inte användas.
- Skyltning om ändamålsplatser kan inte användas.
- Enskilda väghållare kan inte övervaka brott mot generella trafikregler som att man inte får stå inom 10 meter av en korsning.

Kontrollavgifterna (i allmän mun parkeringsböter) på en enskild väg får inte vara högre än avgifterna satta av kommunen.

I teori kan polisen bedriva parkeringsövervakning av enskilda vägar, dock i praktiken är polisen oftast för upptagen för att kunna bedriva parkeringsövervakning.

2. Skyltning och reglering vad gäller?

Vad för vägmärken får en enskild väghållare INTE sätta upp?

Där finns ett antal vägmärken som en enskild väghållare inte får lov att sätta upp, dessa får bara sättas upp av kommunen (inom tätbebyggt område) eller Trafikverket (utanför tätbebyggt område). Se avsnitt 1 om vad ett tätbebyggt område är.

En enskild väghållare får INTE sätta upp skyltar som begränsar tillgång för gående, cyklister eller ryttare, exempelvis:

Som väghållare får man INTE sätta upp vägmärken om trafikregler, där finns några undantag till detta som nämns längre ner i guiden. En av anledningarna är att dessa vägmärkena behöver trafikföreskrifter som beskrivet i avsnitt 1. Exempel på vägmärken man INTE får sätta upp:

Vad för vägmärken får en enskild väghållare sätta upp?

Som väghållare får man sätta upp fler olika typer av skyltning.

Man kan sätta upp vägmärken som inte medför trafikregler:

Man kan sätta upp skyltning gällande parkering, utom laddplatser och förbud mot att stanna ex:

Man kan sätta upp skyltning som förbjuder vissa typer av fordonstrafik eller begränsar fordonstrafik. Enskilda väghållare får dock inte förbjuda gångtrafik, cykeltrafik eller ridande:

Rekommenderad hastighet, vad gäller?

Som enskild väghållare får man lov att sätta upp vägmärken om rekommenderad hastighet, som är lägre än den reglerade maxhastigheten. Rekommenderad hastighet får bara sättas upp där utformningen gör att högre hastigheter tydligt är olämpliga. Vanligaste exemplet på detta är farthinder som gör att man behöver sakta ner.

Vägnamn hur funkar det?

Namnet på olika gator och vägar beslutas av kommunens lantmäteri.

Vägmärken om vägnamn sätts upp av kommunen, underhåll av gatunamns vägmärken sköts av vägföreningen. Gatunummer sätts inte upp av kommunen.

Vägvisning

Vägvisning beslutas av respektive väghållare. Ska skyltning med vägvisning vara vid kommunens eller Trafikverkets vägar behövs tillstånd från den väghållaren.

Vägvisning bekostas i regel av sökande. Läs mer om ansökan för vägvisning hos Kristianstads kommun:

<https://www.kristianstad.se/trafikochresor/trafikochgator.1042.html>

Vem ansvarar för att underhålla skyltning?

Den som får lov att sätta upp skyltningen är samma som ansvarar för dennes underhåll. Får den enskilda väghållaren lov att sätta upp skyltningen är det väghållaren som ansvarar för att hålla den i gott skick. Får den enskilda väghållaren inte lov att sätta upp den är det kommunen (innanför tätbebyggt område) och Trafikverket (utanför tätbebyggt område) som ansvarar för skyltningens skötsel.

Skyltning som inte är vägmärken

Gällande övrig skyltning kan man hitta information på:

<https://www.kristianstad.se/byggaboochmiljo/bygganyttandraellerriva/bygglovsguiden/skyltar.5945.html>

3. Utformning av vägar, farthinder m.m.

Utformning

En vanlig fråga är hur man ska gå till väga när det kommer till utformning av farthinder eller hur breda gator ska vara med mera. Ett väldigt utförligt stödmaterial som kommunen använder sig av som utgångspunkt i sitt arbete är Trafikverkets "Vägar och Gators Utformning" (VGU).

<https://bransch.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/vag/Utformning-av-vagar-och-gator/vagar-och-gators-utformning-vgu/>

Handboken har råd och krav som Trafikverket använder på sina vägar.

Väganslutningar

För att ändra anslutningar till vägar där kommunen eller Trafikverket är väghållare behövs tillstånd från väghållaren. Detta gäller även för att lägga till nya anslutningar eller ta bort anslutningar.

4. Bidrag till enskilda vägar, hur funkar det?

Som väghållare av enskild väg kan man ansöka om bidrag för det årliga underhållet av vägen.

Man kan ansöka om statsbidrag hos Trafikverket, och kommunalt bidrag hos Kristianstads kommun.

Om man får statsbidrag får man även kommunalt bidrag per automatik.

Kristianstads kommun har även ett eget bidrag man kan ansöka om för de som inte är berättigade statsbidrag.

Vägen måste uppfylla vissa krav för att få bidrag. Läs mer om bidragen nedan.

Trafikverket:

<https://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/vag/enskilda-vagar/>

Kristianstads kommun:

<https://www.kristianstad.se/trafikochresor/trafikochgator/gator.1051.html>

